

Контроль

в Крайовському Вд
Утм Ід. Од. 28 р

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр-кт Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Керівникам департаментів (управлінь) освіти і науки обласних, Київської міської військових (державних) адміністрацій, закладів вищої освіти, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України

Про стан пожежної та техногенної безпеки на об'єктах освіти у 2024 році

Шановні колеги!

На виконання пункту 16 частини першої статті 18 Кодексу цивільного захисту України та з метою здійснення методичного керівництва суб'єктами господарювання, що належать до сфери їх управління, стосовно виконання ними вимог техногенної та пожежної безпеки, а також контролю за виконанням зазначених вимог Міністерством освіти і науки України (далі – МОН) проведено аналіз стану пожежної та техногенної безпеки на об'єктах освіти, що належать до сфери управління МОН та обласних, Київської міської військових (державних) адміністрацій, за 2024 рік.

У зв'язку із введенням воєнного стану 24 лютого 2022 року, строк дії якого продовжено Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» від 29 жовтня 2024 року № 4024-ІХ, заходи державного нагляду (контролю) за станом виконання вимог Кодексу цивільного захисту України та інших законодавчих та нормативно-правових актів у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки у закладах освіти у 2024 році не здійснювалися.

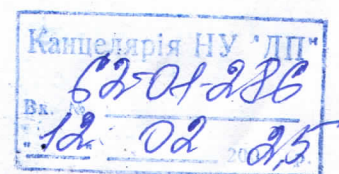
Станом на 10 січня 2025 року, за оперативною інформацією центральних органів виконавчої влади та інших державних органів, до сфери управління яких належать заклади освіти, органів управління освітою обласних та Київської міської військових (державних) адміністрацій, з початку широкомасштабного вторгнення російської федерації на територію України внаслідок воєнних дій було

МОН № 1/2594-25 від 11.02.2025

Підписав: Лісовий Оксен Васильович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000ED323600C71DB500
Дійсний: з 22.03.2023 0:00:00 по 21.03.2025 23:59:59

СЕВ

зруйновано 370 та пошкоджено 3584 заклади освіти, що становить 15,15% від загальної кількості закладів освіти на підконтрольній Україні території. Відомості щодо зруйнованих та пошкоджених закладів освіти на тимчасово окупованих територіях уточнити немає можливості.

Навіть з урахуванням наслідків воєнних дій по освітній інфраструктурі, а також організації освітнього процесу в частині закладів освіти за дистанційною формою результати аналізу річних звітів про пожежі, що сталися у 2024 році, свідчать про значне збільшення кількості пожеж на об'єктах закладів освіти державної та комунальної форми власності, що належать до сфери управління МОН, місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

У 2024 році сталося 39 пожеж (без урахування пожеж, що виникли внаслідок воєнних дій), що на 13 пожеж більше ніж у 2023 році, а збитків державі нанесено на 6,667 млн грн, що в 1,17 раз менше ніж у 2023 році. Внаслідок пожеж на об'єктах освіти загинула одна особа (Житомирська область) та одну особу було травмовано (Хмельницька область).

Найбільша кількість пожеж виникла на об'єктах освіти у м. Києві (8 пожеж, збитків на 2,3 млн грн, при цьому 2,23 млн грн – сума побічних збитків за виїзд техніки рятувальників, що не брали участь у гасінні пожежі), Рівненської області (5 пожеж, збитків на 468 тис грн), Одеської області (5 пожеж, збитків на 141 тис грн) та Львівської області (4 пожежі, збитків на 871 тис грн).

Найбільш поширеними причинами виникнення пожеж на об'єктах освіти, як й у попередні роки, залишається несправність устаткування (43%), невстановлені причини (24 %) та порушення правил експлуатації (24 %).

Значне збільшення кількості пожеж спостерігається у період ускладнення погодних умов та низьких температур повітря, що виникають внаслідок експлуатації несправних приладів опалення та саморобних нагрівальних приладів.

Відповідно до частини третьої статті 55 Кодексу цивільного захисту України забезпечення пожежної безпеки покладається на власника (власників) земельної ділянки та іншого об'єкта нерухомого майна або наймачів (орендарів) земельної ділянки та іншого об'єкта нерухомого майна, якщо це обумовлено договором найму (оренди), а також на керівника (керівників) суб'єкта господарювання.

Пунктом 5 Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України, затверджених наказом МОН від 15.08.2016 № 974, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 08 вересня 2016 року за № 1229/29359 (далі – Правила), визначено, що забезпечення пожежної безпеки в закладах та установах покладається на їх власників або уповноважені ними органи, керівників (ректори, директори, начальники, завідувачі), керівників структурних підрозділів (факультети, кафедри, лабораторії, навчальні кабінети, цехи, склади, бібліотеки, архіви, майстерні тощо) відповідно до законодавства.

З метою посилення пожежної та техногенної безпеки, попередження надзвичайних ситуацій на об'єктах закладів освіти (у тому числі гуртожитків), підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління МОН та обласних, Київської міської військових (державних) адміністрацій (далі – заклади та установи), пропонується:

провести ретельну перевірку приміщень об'єктів освіти (навчальних корпусів, майстерень, лабораторій, складів, гуртожитків і т. і.), у тому числі й на предмет використання несправних приладів опалення та саморобних нагрівальних приладів, при цьому звернути особливу увагу на об'єкти (будівлі) закладів освіти, де організовується або забезпечується освітній процес у звичайному режимі «офлайн»;

забезпечити наявність справних первинних засобів пожежогасіння відповідно до норм, що визначені Правилами експлуатації та типовими нормами належності вогнегасників, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.01.2018 № 25, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 23 лютого 2018 року за № 225/31677, у першу чергу в приміщеннях та будівлях, де організовується або забезпечується освітній процес у звичайному режимі, а також в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту;

вжити додаткових заходів щодо неухильного дотримання Правил та протипожежного режиму в будівлях і приміщеннях, у тому числі в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту, а також на території закладів та установ;

організувати проведення планових практичних занять та тренувань з відпрацюванням заходів з евакуації, а також перевіркою систем оповіщення та управління евакуацією людей;

перевірити знання загальної інструкції з пожежної та техногенної безпеки у працівників охорони, вахтерів та працівників чергових служб закладів та установ з питань здійснення контролю за додержанням протипожежного стану, огляду територій й приміщень, порядку знеструмлення електромережі та дій у разі виявлення пожежі, спрацювання засобів автоматичної пожежної сигналізації та оповіщення людей;

ужити відповідних заходів реагування на факти порушень чи невиконання посадовими особами встановленого протипожежного режиму, вимог правил пожежної та техногенної безпеки;

визначити пріоритетними напрямками забезпечення пожежної безпеки та техногенної безпеки:

здійснення закупівлі протипожежного обладнання (пожежні гідранти, пожежні шафи, вогнегасники тощо);

забезпечення фінансування робіт з монтажу систем протипожежного захисту, здійснення їх обслуговування та вогнезахист дерев'яних конструкцій;
проведення ремонту, обслуговування електромереж та електрощитових, а також електрообладнання;
проведення заміру опору ізоляції силової та освітлювальної електромережі.

Вважати організацію, а також забезпечення пожежної та техногенної безпеки одним із першочергових завдань керівників усіх рівнів, а виконання протипожежних заходів тримати на постійному контролі.

Додаток: на 8 арк.

З повагою

Міністр

Оксен ЛІСОВИЙ

АНАЛІЗ

стану пожежної та техногенної безпеки на об'єктах освіти, що належать до сфери управління МОН та обласних, Київської міської військових (державних) адміністрацій, за 2024 рік

1. Характеристика забезпеченості пожежної та техногенної безпеки об'єктів освіти

Результати перевірок органами державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки свідчать про те, що незважаючи на здійснені адміністраціями закладів освіти заходи, їх стан пожежної та техногенної безпеки потребує значного покращення.

У зв'язку із введенням воєнного стану 24 лютого 2022 року заходи державного нагляду (контролю) за станом виконання вимог Кодексу цивільного захисту та інших законодавчих та нормативно-правових актів у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки у закладах освіти протягом 2024 року територіальними підрозділами Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС) не здійснювалися.

З початку 2024 року територіальними підрозділами ДСНС у рамках створення безпечних умов перебування в закладах освіти організовано та проведено навчання (інструктажі, бесіди, лекції тощо) щодо безпечної життєдіяльності та тренування стосовно відпрацювання алгоритму дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій різного характеру, зокрема у разі сигналу «Увага всім!»: у закладах дошкільної освіти проведено 19,186 тис теоретичних заходів та 11,280 тис практичних заходів, охоплено більше 374 тис осіб; у закладах середньої освіти – 51,069 тис теоретичних заходів та 26,129 тис практичних заходів, охоплено понад 1,749 млн осіб; у закладах професійно-технічної та вищої освіти – 5,224 тис теоретичних заходів та 2,460 тис практичних заходів, охоплено більше 223 тис осіб.

Також проведено 6,088 тис заходів до Тижня безпеки дитини, понад 11 тис заходів до Тижня безпеки життєдіяльності та 6,173 тис заходів до Дня цивільного захисту.

Станом на 1 січня 2025 року у державі створено та функціонують 3,772 тис класи безпеки, з яких 987 класів безпеки – у процесі вдосконалення та наповнення.

Варто зазначити, що 2,785 тис класів безпеки є презентабельними та відповідають рекомендаціям, що затверджені наказом МОН від 10.02.2023 № 135 «Деякі питання створення та функціонування класів безпеки у закладах освіти», з них 2,718 тис класів безпеки – у закладах освіти, зокрема 3 класи безпеки для дітей з особливими освітніми потребами, 50 класів безпеки – на базі об'єктів ДСНС та 17 класів безпеки – на базі інших об'єктів.

Крім цього, на цей час створено 3,180 тис команд юних пожежних-рятувальників (далі – ДЮРП). Проведено 8,161 тис заходів за участю ДЮРП, з них 3,497 тис заходів – на базі класів безпеки. Також висвітлено 5,594 тис матеріали у ЗМІ стосовно діяльності ДЮРП.

ДСНС у межах моніторингу стану пожежної безпеки закладів освіти всіх форм власності та підпорядкування проаналізовано результати комісійних обстежень закладів освіти, а також попередніх планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю) за додержанням (виконанням) вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки.

У 2024 році територіальними підрозділами ДСНС проведено 1,092 тис позапланових заходів державного нагляду (контролю) та здійснено 34,959 тис обстежень об'єктів щодо дотримання вимог пожежної безпеки. За результатами вищевказаних заходів виявлено 162,896 тис порушень (з яких 94,737 тис порушень не усунуто з попередніх перевірок).

Так, у 18,195 тис об'єктах закладів освіти відсутні, несправні або не обслуговуються системи протипожежного захисту. У 3,947 тис об'єктах закладів освіти відсутнє або несправне зовнішнє протипожежне водопостачання, а в 1,591 тис об'єктів закладів освіти відсутнє або несправне внутрішнє протипожежне водопостачання, 4,339 тис об'єктів потребують заміни або ремонту систем електропостачання.

У 3,634 тис об'єктах необхідно перепланувати або привести в належний стан шляхи евакуації. Необхідно забезпечити згідно з нормами належності первинними засобами пожежогасіння 2,384 тис об'єкти, 5,951 тис об'єкт потребує обладнання системою блискавкозахисту або проведення її ремонту, у 10,644 тис об'єктах відсутнє вогнезахисне обладнання конструкцій згідно з вимогами.

За результатами проведених у межах повноважень заходів з початку року притягнуто до адміністративної відповідальності 3,567 тис осіб. Станом на початок 1 січня 2025 року відкрито 588 виконавчих проваджень у справах у зв'язку з набранням чинності судових рішень за невиконанням раніше запропонованих пунктів припису, 97 проваджень у 2024 році закрито у зв'язку з повним усуненням порушень, крім того 7,376 тис матеріалів направлено до органів влади.

Більшість закладів освіти державної та комунальної форми власності, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління МОН та обласних, Київської міської військових (державних) адміністрацій, розташовані в старих будівлях, в яких на час введення в експлуатацію проектною документацією відповідно до державних будівельних норм не було передбачено наявність автоматичних систем пожежної сигналізації, оповіщення про пожежу та керування евакуаванням людей, а електричні мережі не були розраховані на високі навантаження із застосуванням обладнання, комп'ютерів і т.і., що вимагає сучасні підходи до організації освітнього процесу. Виникає необхідність повної, або часткової заміни електричної мережі та встановлення сучасних електричних запобіжників.

Для виявлення пожежі на ранній стадії та її ліквідації, вчасної евакуації та захисту життя і здоров'я людей, збереження майна заклади освіти повинні обладнуватися системою пожежної сигналізації, системою оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей, системою централізованого пожежного спостереження (вивід сигналу про пожежу на пульт централізованого пожежного спостереження) згідно з вимогами пункту 7 табл. А.1 дод. А та дод. Б ДБН В.2.5-56:2014 «Системи протипожежного захисту» та пункту 1.2 глави 1 розділу V Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом МВС від 30.12.2014 № 1417, що зареєстровано у Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697.

Робота керівників закладів освіти та органів управління освітою на місцях щодо удосконалення евакуаційних заходів та скороченню термінів їх проведення планується та проводиться відповідно до річних планів основних заходів цивільного захисту (практичне тренування з евакуації на випадок виникнення пожежі, що проводиться кожним закладом освіти двічі на рік, крім того, одне об'єктове тренування з питань цивільного захисту, що проводиться закладом вищої та фахової передвищої освіти за окремим планом).

У всіх закладах освіти організовано проведення занять з питань пожежної безпеки, запобігання ризикам, пов'язаним із вибухонебезпечними чи підозрілими предметами, та з правил поводження з такими предметами, практичних тренувань щодо дій у разі оголошення сигналу «Повітряна тривога», загрози виникнення надзвичайної ситуації, пожежі, терористичного акту.

У 2024 році у зв'язку із продовженням особливого періоду робота органів управління освітою обласних військових адміністрацій, керівництва закладів освіти щодо покращення стану пожежної та техногенної безпеки було сповільнено, але незважаючи на об'єктивні причини деяким керівникам вдалося значно покращити стан пожежної та техногенної безпеки. Так, для прикладу, Департаментом освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської військової (державної) адміністрації) роботу щодо поліпшення протипожежного стану підвідомчих об'єктів організовано на досить високому рівні.

Довідково:

Районні в місті Києві державні адміністрації є головними розпорядниками бюджетних коштів, що виділяються на функціонування та утримання закладів освіти, зокрема, на проведення заходів з пожежної безпеки у закладах освіти.

У 2024 році на забезпечення пожежної безпеки в закладах освіти міста Києва було передбачено та освоєно 179,4 млн грн. у порівнянні з 2022 роком (було передбачено 139,4 млн грн, з яких освоєно 134,7 млн грн (96,7 %) та з 2023 роком (було передбачено та освоєно 242,8 млн грн).

Пріоритетними напрямками забезпечення пожежної безпеки та техногенної безпеки було визначено:

здійснення закупівлі протипожежного обладнання (пожежні гідранти, пожежні шафи, вогнегасники тощо);

забезпечення фінансування робіт з монтажу систем протипожежного захисту, здійснення їх обслуговування та вогнезахист дерев'яних конструкцій;

проведення ремонту, обслуговування електромереж та електрошитових, а також електрообладнання;

*проведення навчання посадових осіб з пожежно-технічного мінімуму;
проведення заміру опору ізоляції силової та освітлювальної електромережі.*

Станом на 31.12.2024 автоматичною пожежною сигналізацією (далі – АПС) обладнано 894 закладів освіти, що складає 89 % від загальної їх кількості, з них виведено сигнал на пульт цілодобового пожежного спостереження у 880 закладі, що складає 99 % від встановлених АПС, які знаходяться в робочому стані. Для порівняння у 2022 році лише 70 % закладів освіти були обладнані АПС.

Крім того, всі дерев'яні горища закладів освіти оброблені вогнезахисними засобами та укомплектовані вогнегасниками та пожежними рукавами, стволами, а також важелями для полегшення відкривання вентилів. Під час підготовки до нового навчального року також організовується перевірки внутрішнього пожежного водопроводу.

Разом з цим МОН спільно з МВС та ДСНС відповідно до постанови КМУ від 15 серпня 2023 року № 867 «Про реалізацію експериментального проекту «Спеціаліст із безпеки в освітньому середовищі» активно бере участь у пілотному проєкті щодо виявлення негативних ризиків та шкідливих явищ у дитячому середовищі, запобігання порушень Правил пожежної безпеки і запобігання пожежам від дитячих пустощів з вогнем, профілактики вчинення правопорушень в освітньому середовищі та інших заходів щодо їх усунення, що впливає на підвищення рівня обізнаності щодо заходів безпеки усіх учасників освітнього процесу та є ефективною складовою превентивних заходів.

В межах пілотного проєкту ДСНС прийнято участь у спільних заходах з вихователями з безпеки. Так, за період функціонування проєкту розроблено та узгоджено 283 плани заходів, проведено 2,652 тис спільних інформаційно-просвітницьких заходів для педагогічних працівників, 5,016 тис спільних превентивних заходів з дітьми, надано 4,130 тис консультацій працівниками територіальних органів ДСНС та взято участь в організації безпеки під час проведення 1,447 тис масових заходів у закладах освіти.

Відповідно до частини третьої статті 55 Кодексу цивільного захисту України забезпечення пожежної безпеки покладається на власника (власників) земельної ділянки та іншого об'єкта нерухомого майна або наймачів (орендарів) земельної ділянки та іншого об'єкта нерухомого майна, якщо це обумовлено договором найму (оренди), а також на керівника (керівників) суб'єкта господарювання.

Пунктом 5 Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України, затверджених наказом МОН від 15.08.2016 № 974, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 08 вересня 2016 року за № 1229/29359, визначено, що забезпечення пожежної безпеки в закладах та установах покладається на їх власників або уповноважені ними органи, керівників (ректори, директори, начальники, завідувачі), керівників структурних підрозділів (факультети, кафедри, лабораторії, навчальні кабінети, цехи, склади, бібліотеки, архіви, майстерні тощо) відповідно до законодавства.

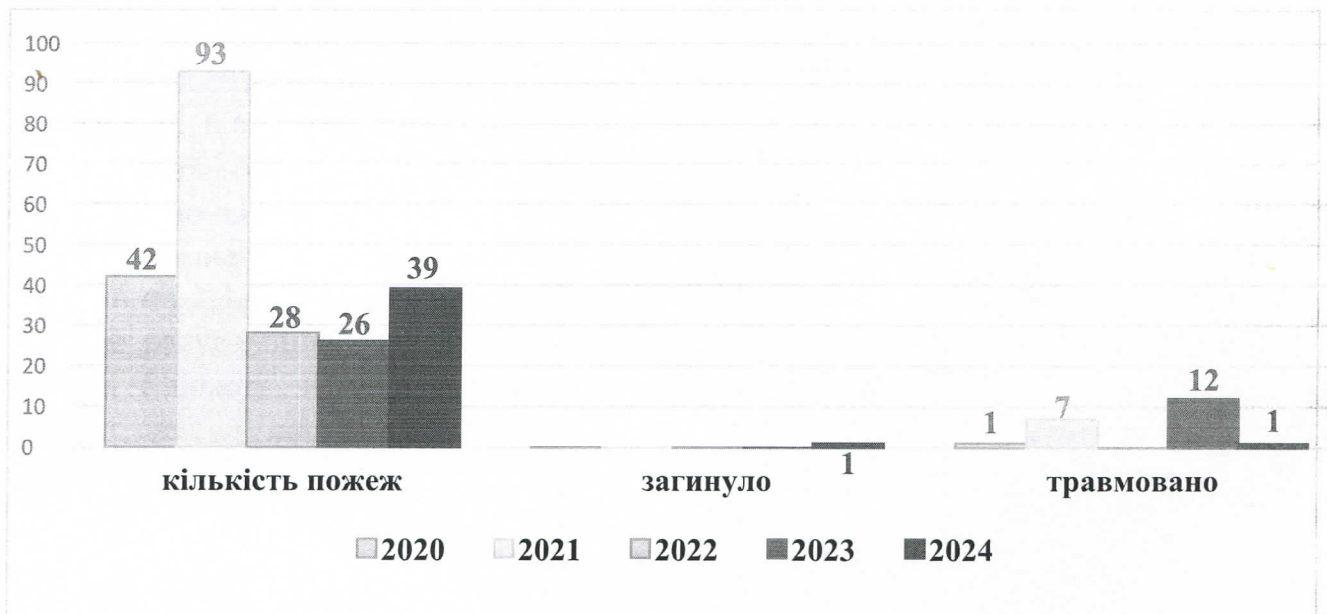
2. Наслідки не виконання завдань забезпечення пожежної та техногенної безпеки об'єктів освіти

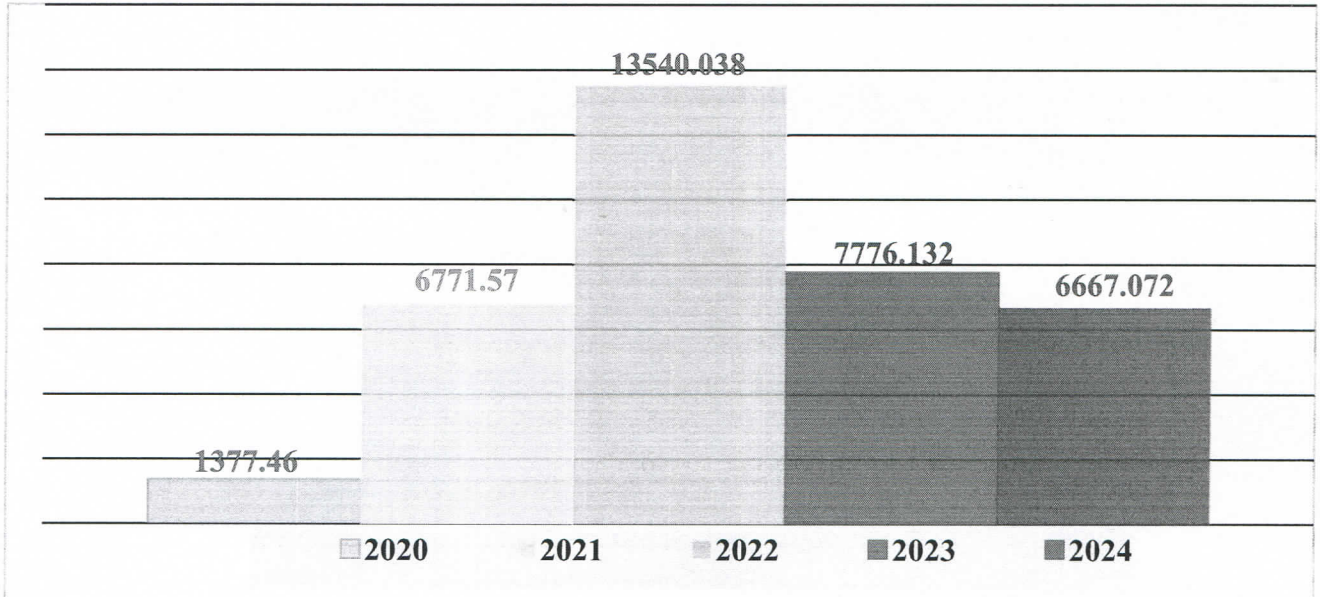
За оперативною інформацією МОН за період **2020 – 2024 років** у закладах освіти державної та комунальної форми власності, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління МОН та обласних, Київської міської військових (державних) адміністрацій, **сталася 228 пожеж, загинуло 1 особа та було травмовано 21 особа** (Діаграма 1). Збитків державі за п'ять років нанесено близько **36,132 млн грн** (Діаграма 2).

У **2024 році** сталася **39 пожеж** (без урахування пожеж, що виникли внаслідок воєнних дій), що на 13 пожеж більше ніж у 2023 році, а збитків державі нанесено на **6,667 млн грн**, що в 1,17 раз менше ніж у 2023 році. Внаслідок пожеж на об'єктах освіти **загинула одна особа** (Житомирська область) та було **травмовано одна особа** (Хмельницька область).

Найбільша кількість пожеж виникла на об'єктах освіти у м. Києві (**8 пожеж, збитків на 2,3 млн грн, при цьому 2,23 млн грн** – сума побічних збитків за виїзд техніки рятувальників, що не приймали участь у гасінні пожежі), Рівненської області (**5 пожеж, збитків на 468 тис грн**), Одеської області (**5 пожеж, збитків на 141 тис грн**) та Львівської області (**4 пожежі, збитків на 871 тис грн**).

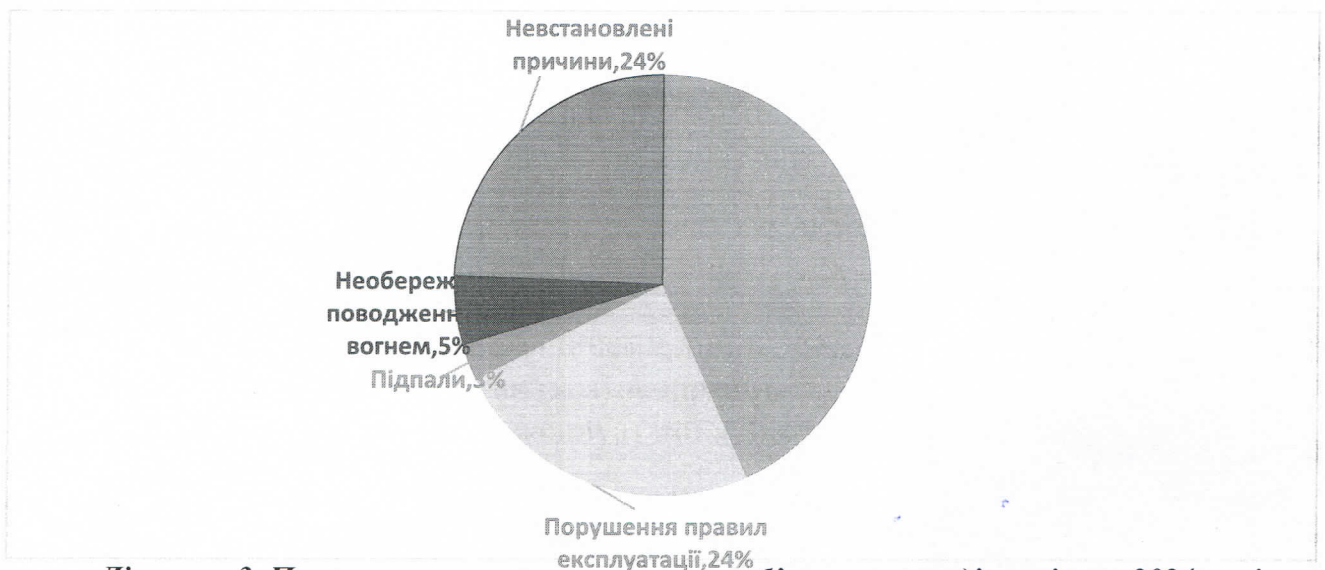

Діаграма 1. Порівняльний аналіз пожеж, що сталися на об'єктах освіти

Діаграма 2. Порівняльний аналіз збитків від пожеж, що сталися на об'єктах освіти, тис грн

Найбільш поширеними причинами виникнення пожеж на об'єктах освіти, як й у попередні роки, залишається несправність устаткування, невстановлені причини та порушення правил експлуатації. (Діаграма 3).

Діаграма 3. Причини виникнення пожеж на об'єктах закладів освіти у 2024 році

3. Щодо вирішення проблемних питань пожежної та техногенної безпеки

Для забезпечення ефективного протипожежного захисту на об'єктах закладів освіти, збереження життя та здоров'я людей, створення сприятливих умов потрібно великі фінансові вкладення через значну зношеність обладнання, що утворилася через постійну відсутність коштів за загальним фондом на проведення робіт з підвищення вогнестійкості будівель та споруд, забезпечення їх засобами пожежогасіння, створення автоматизованих систем пожежної сигналізації та оповіщення людей, підтримання в працездатному стані систем пожежної

автоматики, забезпечення належного функціонування та обслуговування пожежних гідрантів, пожежних водоймищ та водонапірних веж тощо.

Враховуючи аналіз стану пожежної безпеки закладів освіти за попередні роки місцевими органами виконавчої влади всіх рівнів, а також керівниками закладів вищої освіти, що належать до сфери управління МОН, у **2024 році** планувалось вжити заходів щодо покращення протипожежного захисту підконтрольних об'єктів закладів освіти, у тому числі передбачалось фінансування з державного та місцевих бюджетів на усунення порушень вимог пожежної безпеки та забезпечення заходів, що були запропоновані приписами територіальних органів ДСНС за результатами здійснення заходів державного нагляду (контролю) попередніх років, а також інформацій щодо протипожежного стану (захисту) об'єктів закладів освіти та відповідних рішень комісій з питань ТЕБ та НС.

Задля покриття потреби закладів вищої освіти державної форми власності, що належать до сфери управління МОН, на здійснення заходів, спрямованих на дотримання вимог пожежної безпеки, забезпечення технічними засобами оповіщення та інформування у 2024 році Законом України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» МОН за бюджетною програмою «Фонд розвитку закладів фахової передвищої та вищої освіти» (далі – Фонд розвитку) були передбачені видатки розвитку та було виділено **74,087 млн грн.**

Розподіл коштів Фонду розвитку здійснювався між закладами освіти відповідно до Порядку використання коштів, передбачених Фонду розвитку закладів фахової передвищої та вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.05.2021 № 475 (в редакції постанови КМУ від 07.06.2024 № 661).

Законом України «Про державний бюджет України на 2025 рік» передбачено нову субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам за загальним фондом у сумі **500 млн грн** на реалізацію публічного інвестиційного проекту на облаштування безпечних умов у закладах, що надають загальну середню освіту (протипожежний захист), зокрема військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцєях, ліцєях із посиленою військово-фізичною підготовкою.

Порядок та умови надання субвенції затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2024 р. № 1530 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічного інвестиційного проекту на облаштування безпечних умов у закладах, що надають загальну середню освіту (протипожежний захист), зокрема військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцєях, ліцєях із посиленою військово-фізичною підготовкою».

Пріоритетними закладами для отримання субвенції є військові (військово-морські, військово-спортивні) ліцєї, ліцєї із посиленою військово-фізичною підготовкою. Також отримувачами субвенції можуть бути заклади – учасники експериментального проекту щодо посилення безпеки освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти в умовах правового режиму воєнного стану.

Субвенція спрямовується на такі напрями:

1) улаштування: систем протипожежного захисту (автоматичних та автономних систем пожежогасіння, систем пожежної сигналізації, систем

керування евакуюванням (в частині систем оповіщення про пожежу і покажчиків напрямку евакуювання); систем протидимного захисту; систем централізованого пожежного спостереження, диспетчеризації систем протипожежного захисту; систем внутрішнього та зовнішнього протипожежного водопроводу; систем блискавкозахисту;

2) здійснення вогнезахисного оброблення конструкцій;

3) закупівля та обслуговування первинних засобів пожежогасіння.

З початком широкомасштабного вторгнення російської федерації на територію України, враховуючи постійну загрозу нанесення ракетних та повітряних ударів у тому числі по об'єктах закладів освіти, органами державної та місцевої влади в основному видатки спрямовувались на будівництво та облаштування об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту.

Питання забезпечення безпеки закладів освіти, зокрема облаштування та будівництво об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, забезпечення пожежної та техногенної безпеки закладів освіти в цілому є невід'ємною складовою процесу створення безпечного освітнього середовища.

З метою створення рівних, належних і безпечних умов здобуття освіти, організація безпечного освітнього середовища, зокрема в умовах військової агресії російської федерації проти України розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07 квітня 2023 року № 301-р було схвалено Концепцією безпеки закладів освіти (далі – Концепція).

Одним з основних завдань Концепції визначено **створення безпечної інфраструктури закладів освіти**, що може бути досягнуто у тому числі виконанням заходів забезпечення пожежної та техногенної безпеки закладів освіти. Виконавцями заходу визначено обласні, Київську міську військові (державні) адміністрації, ДСНС, засновники закладів освіти (за згодою), строк виконання – 2023 – 2025 роки.

Керівництвом МОН постійно наголошується на важливості забезпечення виконання відповідних норм та правил пожежної безпеки закладів освіти. Особливо зверталась увага на наявність вогнегасників, проведення заходів з перевірки електричних мереж та електроустаткування, безпечного використання генераторів, обладнання закладів освіти автоматичною протипожежною сигналізацією, спеціальну протипожежну обробку дерев'яних конструкцій.

На виконання доручень МОН керівниками закладів освіти продовжується робота щодо приведення об'єктів до належного протипожежного стану та усунення порушень капітального характеру. Основною проблемою, яка уповільнює реагування на усунення виявлених недоліків в організації пожежної та техногенної безпеки, є обмеженість фінансового ресурсу областей та закладів освіти на зазначені цілі.

4. Висновок та пропозиції

Пожежна та техногенна безпека на об'єктах закладів освіти, що належать до сфери управління МОН та місцевих органів виконавчої влади, знаходиться у неналежному стані. Основними причинами такого стану залишаються низький рівень організації роботи та контролю за виконанням завдань у сфері пожежної та

техногенної безпеки керівниками місцевих органів виконавчої влади та закладів освіти, недофінансування заходів пожежної та техногенної безпеки, несправність устаткування.

З метою посилення пожежної та техногенної безпеки, попередження надзвичайних ситуацій на об'єктах закладів освіти, пропонується визначити невідкладні завдання керівникам органів управління освітою обласних, Київської міської військових (державних) адміністрацій, закладів освіти та установ, що належать до сфери управління МОН.

Наголосити на тому, що виконання завдань у сфері пожежної та техногенної безпеки залишається одним з першочергових завдань керівників всіх рівнів задля забезпечення прав учасників освітнього процесу на безпечні та нешкідливі умови навчання, утримання і праці.

Завідувач сектору мобілізаційної роботи,
цивільного захисту та безпеки життєдіяльності

Андрій ЦИМБАЛ